

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
Félévre — — — — — 3 „ — „
Negyedévre — — — — — 1 „ 50 „
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolvas szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
Nyitólár sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdau.

Alleluja.

Közeledik Jézus dicsősséges feltámadásának ünnepe. Legyőzte a halált, hogy megváltsa az emberiséget, mérhetlen kinokat szenvedett, hogy azoknak árán megnyissa előttünk a menyország kapuját. Ő az ut, igazság és az élet, aki példáját követi és parancsolatainak engedelmeskedik, boldog lesz úgy ezen mint a másvilágon.

Daczára tehát a megváltás nagy-szerű művének, magától az embertől függ, hogy boldogságának előmozdítója, vagy megroantója legyen. Isten nem praedestinált senkit az üdvösségre, hanem szabad akarat-tal ruházta fel az embert, hogy választhasson és tehessen tetszése szerint. Isten nem kényszerít senkit, hogy a jó uton haladjon, de akadályokat sem gördít elé, melyek legyőzhetetlenek volnának, sőt kegy-szereivel segítségére van, hogy magát megerősítse és felvértezze azon küzdelmekre, melyekkel a világban találkozók.

Mert hiszen ez — a világ — a legnagyobb ellensége az ember boldogságának. Lépten-nyomon útjába kerül, kínálja örömeivel, sőt gyakran fülébe sugja, ne félj, nin-

esen Isten, az ész, az ember az Isten. Tanubizonysága ennek úgy egyesek élete, mint maga a történelem. És ha nemelég erős az a szabadakarat, melylyel a teremtett lény fel van ruházva, kétségtelenül elesik, mindig lejjebb és lejjebb sordorja az örvény, sőt utoljára már csaknem a lehetetlenséggel határos kibontakozni büneinek polypkarjai közzül.

Pedig hogy van Isten, vajmi gyakran lehet tapasztalnunk. De csakis azok tapasztalhatják, kik félnék és hisznek benne. Az istenfétők minden munkájánál ott van, hogy áldást adjon reá, az ingadozókat vagy eltévedteket hányszor igyekszik észretéríteni, midőn csapásokkal látogatja meg őket, midőn látniok kell, hogy ha bármibe kezdenek, nem sikerül, sőt legtöbbnyire épen ellenkezőleg ütnek ki dolgaik, mint ahogy ők tervezték, vagy óhajtották. A vallástalan bölcsélet fosztja meg az embert leghamarabb attól a kincstől, mit e földön boldogságnak nevezhetünk, a lelkiismeret nyugalmától.

Az Istenről megfélemedezett, tőle eltántorodott nemzetek története szomorú bizonyosságul szolgál annak, hogy a pusztulás porcessusát többé

feltartóztatni nem lehet, ha az istentelenség szelleme tért hódított a nemzet fiainak szívében. Nyomában rombolás és anarchia jár, mely elpusztítja a legerősebb országokat is. Egyedül az istenfélelem tarthatja vissza az embert, hogy szélsőségekre ne ragadtassa magát, hogy tiszteletben tartsa az állam törvényeit is, melyeket úgy kell tekintenie, mintha magától az Istentől eredtek volna.

A magasztos husvéti ünnep Isten lételének leghatalmasabb bizonyítéka. Győzedelmesen emelkedik ki sirjából a világ Megváltója, hirdető az emberiségnek: Itt vagyok, jöjjetek hozzám mindanyian, kövessétek tanításomat, mert én vagyok az egyedüli jóakarótok. Ha teljesen nem romlott még a kebel, lehetetlen, hogy ne eszmélkedjék erre a hívó szóatra. Siessen tehát minden jó keresztény a halál felett győzedelmeskedett Istenember oltalma alá, biztos lehet akkor, hogy boldogok lesznek napjai, mert az Isten nem hagyja el, aki őhöz ragaszkodik, hanem segíti, áldja minden munkájában.

Boldog ünnepet!

Nagypénteken.

— Irta: M. B. —

Nagy áldozat, dicső kinok, —
Törött, piros sebek:
Kereszthalál a Golgotán
Hogyan köszöntelek?

Lehunyt a nap. Nem állhatá
Amint „beteljesült.”
Leszállt a hold, kisírt szemé
A könnyözönbe tünt . . .

Kereszthalál a Golgotán —
Öröm a mennybe' fenn. —
Kifolyt a vér, de bére nagy:
Kegyelmet esdekel.

Egy Istené a kin, halál,
Az ég s a föld között,

Ki bűnödért s a bűnömért
A testbe öltözött.

Egy Istenért siránkozott
A durva föld szava
A megszakadt, letört kövön
E rémes éjszaka! . . .

Kereszthalál a Golgotán
Midőn „beteljesült”,
Az ősi bűn, amit tevénk
Legyőzve porba tünt.

Nyitott siron megéledő
Halotti szellemek, —
A templom és kapu között
Csodák kísértének . . .

Mohos sirok lakásai,
Csak álom a halál! . . .

Letünt a véres áldozat,
Az új nyomába' jár . . .

Ezernyi kin a Golgotán . . .
Kivájt piros sebek . . .
A pályabért ti érzitek
Halandó emberek!

Amíg az ég keseregve sir,
A föld ijesztve reng, —
S az éjszakán kísértének
Halotti szellemek:

Köszöntse és imádjá hát
Szívünk a Szenvedőt! . . .
Boruljatok a porba le
A néma sir előtt!

Kereszthalál a Golgotán, —
Öröm a mennybe' fenn:
A szent halott az emberért
Kegyelmet esdekel!

CSAPÓ LAJOS ELSŐRANGU PAPI-
ÉS POLGÁRI SZABÓ

SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
Papi öltönyök, Liberiák,
Reverendák, Szarvasbőr-
Czímádák, nadrágok,
Palástok, fővegek, Bőr kabátok
készítését elvállalom.

Mindennemű öltöny készítésénél a fősulyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezeséget vállalok szállítványaim valódi színe és tartóságáért.
Nagy raktár honi és angol szövetekben.
Tisztelettel CSAPÓ LAJOS, szabó-
mester.

Rákóczi Ferencz fejedelem arcképének leleplezése. Igen szép, diszes és ünnepélyes közgyűlése volt törvényhatóságunknak f. hó 12-én, a múlt vasárnap, d. e. 11 órakor a városháza ez alkalomra feldiszitett nagy tanácstermében. A nagy tanácsterem és a karzat zsufolva volt ünneplő közönséggel. Képvisele voltak az egyházak, a város, a vidék társadalmi életünk sok kiváló tagjával. A 48-as honvédek is megjelentek a diszgyűlésen zászlójuk alatt. Pontban 11 órakor dr. Falussy Árpád főispán vezetésével festői szép diszmagyarban vonult fel az emelvényre dr. Vajay Károly polgármester, Kőrösmezzei Antal főjegyző, Osváth Elemér ref. főgimn. tanár, az ünnepi szónok s ama küldöttség tagjai, kik Rákóczi dicső fejedelmünk megszentelt hamvainak Kassára történt hazahozatalán annak idején résztvettek. Az emelvényen az ünnepi szónok jobbán foglalt helyet Hegedüs László festőművész, a kép alkotója is. Az elnöklő főispán megnyitó beszédében megemlékezik a kurucidők dicsőségéről, a fejedelemtől, a városi törvényhatóság azon határozatáról, mely Rákóczi Ferenc kuruczfejedelem arcképének megfestetését mondja ki, üdvözli az egybegyűlt ünneplő törvényhatóságot, megnyitja a diszgyűlést és a szót Osváth Elemér ünnepi szónoknak adja át. A kiváló szónok ünnepi beszédében érinti a nemzeti lét alapját: a nemzeti őserőt, kiterjeszkedik igen szép és megkapó hasonlatokkal a magyar nemzet sok küzdelmeire és szenvedéseire. Megemlékezik Szatmárnémeti városról, mint a kurucidők nevezetes történeti helyéről. Majd a fejedelmet apostrofálja, miközben láthatóvá lesz a kép is. Osváth Elemér beszédét végig általános tetszés, helyeslés, éljenzés kísérte, végül pedig az ünneplő közönség szünni nem akaró tapsolással jutalmazta meg a valóban kiváló tudással és szónoki erővel előadott szép beszédet. Sokan gratuláltak nyomban a szó-

noknak élükön a főispánnal. A kép a fejedelmet álló helyzetben ábrázolja. II. Rákóczi Ferenc fejedelmi trónja előtt áll, ünnepi palástban, ünnepi, diszben mellén az aranygyapjas vitézi renddel, jobb kezével az égő városra Szatmárra, mutatva. A kép igen szép s csak díszére válik Szatmárnémeti városának és a város tanácstermének. Dr. Vajay Károly polgármester szólalt fel azután és beszéde folyamán, indítványozza hogy az ünnepi diszgyűlés lefolyása, az ünnepi beszéd egész terjedelmében jegyzőkönyvben örökíttessék meg. Indítványozza továbbá, hogy a közgyűlés Hegedüs László festőművésznek a kép kiállításáért köszönetet szavazzon. A polgármester indítványát egyhangulag elfogadták. Dr. Falussy Árpád főispán azon indítványának egyhangy elfogadása után, hogy a jelen ünnepélyes közgyűlés jegyzőkönyve ott nyomban hitelesíttessék, a diszgyűlést bezárja. A gyűlés után a városháza udvarán a diszmagyarban megjelent urak Hollósi József fényképéssel lefényképeztették magukat. Az ünneplő közönség egy szép nap kellemes emlékével távozott a városháza falai közül.

Kitüntetett államférfiak. Az elmúlt héten a király kegye a magyar politikának olyan férfait tüntette ki, akik a közelmúltban lefolyt nagy gazdasági küzdelemben munkájukkal bőségesen szolgáltak reá erre a kitüntetésre. Az első a kitüntetettek sorában Kossuth Ferencz, aki a Lipótrend nagykeresztjét kapta a kiegyezés megkötése körül szerzett érdemei elismerésül. Darányi miniszter meglehangy kéziratban nyert köszönetfáradozásáért, magas kitüntetésben részesült a három gazdasági részszort államtitkárja is, akik közül Popovics és Szerényi valóságos belső titkos tanácsosok lettek, míg Mezössy Béla a Lipótrend középkeresztjét kapta.

Bizalom a kormányban. Ugoesamegye törvényhatósága egyhangy lelkesedéssel bizalmat szavazott a kormányban. Ugy volt, hogy

a bizalmi feliratot vivő küldöttség még husvét előtt fog a kormányban tisztelegni. Ujabb megállapodás szerint a deputáció husvét után fog Budapestre utazni. A deputáció imponánsnak ígérkezik s abban minden rendű s rangu árnyalata Ugoesavármegyének képviselve lesz.

Városi közgyűlés.

Szatmárnémeti szab. kir. város törvényhatósága f. havi közgyűlését hétfőn, e hó 13-án, d. u. 3 órakor tartotta meg. Bár a közgyűlési tárgysorozat inkább tanácsai előterjesztésekből s tudomásvételi igénylő ügyekből állott, a városatyák élénk érdeklődést tanúsítottak a közgyűlés iránt és azon számosan jelentek meg. A rendes havi közgyűlést rendkívüli közgyűlés előzte meg. Mindkét gyűlésen Dr. Falussy Árpád főispán elnökölt. A két közgyűlésről a következő részletes tudósítást adjuk:

I. **Rendkívüli közgyűlés.** Dr. Falussy Árpád főispán 1/4 4 órakor megnyitja a gyűlést. Megválasztatnak a jegyzőkönyvi hitelesítő bizottsági tagok, kik a rendes közgyűlés jegyzőkönyvének is hitelesítői, egyzersmind a két közgyűlés jegyzőkönyvei hitelesítésének ideje 1908. évi április hó 18 napjának d. u. 3 órájára állapítatik meg, a hitelesítés helye a városháza nagy tanácsterme. A rendkívüli közgyűlésnek két tárgya volt: a Teleky-uteza 35-39 sz. Erdélyi Béla és Erdélyi Béláné-féle telkek, nemkülönben a Rákóczi-utezai 12 sz. Szerdahelyi Ágoston féle telek megvételéről szóló tanácsai előterjesztésnek tudomásvétele. Elnöklő főispán az időrovidségére való tekintettel mindkét tárgyat egyszerre bocsátja szavazás alá. A tanács jelentését a közgyűlés 52 szavazattal 1 ellen tudomásul vette, illetve elfogadta. Ellene szavazott Dr. Weisz Sándor ügyvéd. A rendk. közgyűlés ezzel véget ért.

A világ ura.

Irta: Csókás vidor dr.

Uralkodhatik-e egy város az egész világ felett évszázadokon évezredekén át? „Nem”-mondja a józan ész, egy várossal csak elbíri egy tartomány, egy fejedelemség, még inkább az egész világ! Mi egy város egy országhoz képest? Leigázzák, megsemmisítik.

A mi lélektanilag lehetetlennek tetszik, az a valóságban megtörtént. Nem hinnék el, ha meg nem történt volna.

Róma uralkodott évszázadokon, mondhatni évezredekén át s most is uralkodik a világ felett.

Róma meghódította a körülette fekvő városokat: Veit, Fidenat, Faleriit, Collatiat stb. Azután meghódította a körülette levő tartományokat, néptörzseket: az etruskokat, a samnitéket a latinokat stb. Majd a virágzó görög városokat Délolaszországban. Végre egész Itáliát. Ezután már csak országok, világ-részek hódításával elégedett meg. Leigázta Spanyolországot, Franciaországot, Németországot, Afrikát, Ázsiát míg végre az egész Földközi tenger mellett fekvő országok, az egész civilizált világ ura lett.

Hogyan fejtí meg a történet-bölelet ezen talányt, hogy egy város az egész világ felett oly hosszú időn át uralkodhat?

A történelem azt mondja, hogy Róma hatalmát a következőkkel érte el: 1) Mély politikai bölesessége, a leigázott népeket jutalmakkal és büntetéssel magához fűzte. 2) Gyarmatain polgári helyőrségeket létesített. 3) Országutakat épített s így hamar küldhetett katonákat oda, a hol szükség volt a rend fentartására. 4) Igen kiváló férfiak voltak a rómaiak közt, kik egyszerűen éltek, becsületesek, nemesek voltak. Ezek hódították meg a világot számára.

Ez mind igaz, de mégis csodálkozhatunk Róma hatalmán, mert sokszor volt idő, midőn Róma népe tunya esőselékből állt, mely nem kívánt egyebet, mint hogy eltartsák és mulatassák. Ennek fejében azután szavazott s azokra szavazott, a kik neki több kenyeret több mulatságot nyújtottak. Az így megválasztott consulok s meg nem ölt eszások kormányozták a világot. A eszások roknak is a nép kedvében kellett járniok, mert különben zajongtak, lázongtak s meggyilkolták eszásúrukát. De ha megkapták a „panem et circenses”-t akkor nem zavarog-

tak, bármit tett is a eszászár. Ilyen esőselék kezében volt a világ hatalom, melynek nem volt egyébre gondja, mint arra, hogyan lehet kenyeret szerezni munka nélkül és mulatni pénz nélkül.

Máskor meg a katonaság volt a főhatalom. Már Sulla idejében saját hadserege vette be Rómát. Caesar és Augusztus is a katonák által nyerték el hatalmukat. Később 100 éven át a testőrség árulta a eszásárságot s annak adta, aki legtöbbet ígért. Ha nem tartotta be ígértét, vagy megbántotta a katonaságot, mindjárt megölték s mást kiáltottak ki eszászárnak.

Régebbi időben pedig állandó volt a harc a közönséges nép, plebeius, és az előkelők közt. A nép kiváltságokért küzdött, a patriciusok pedig göresösen szoritották s nem engedték kezeikből előjogaikat. Ha pedig nemes patriciusok akadtak, kik a népen segíteni akartak, azt különféle ürügyek alatt kivégezték.

Igy Spurius Cassiust, ki a nép között földet kívánt kiosztatni, így Marcus Mandiust, ki az adásokon óhajtott segíteni. Mindkettőt azzal vádolták, hogy népszerűségre törekcsenek s királyok akarnak lenni.

Mindennemű üveg-, porcellán-, lámpa- és tüköráru legjutányosabban beszerezhető az ujonnan berendezett

Greguss és Chrapáry czég
üzletében Szatmár-Németi, Deák-tér 2. szám, (a városház mellett.)

II. Rendes közgyűlés. 1. A polgármesteri havi jelentésből a következőket emeljük ki. A városi adminisztráció a rendes mederben folyik akadálytalanul. A bikszádi vasút közgyűlésén a város képviselve volt. A keresk.-ügyi miniszter a faipari szakiskola elhelyezése tárgyában a Feleky-utezai ítelkek mellett döntött. Megemlékezik a polgm. jelentés Kovács Leo és Kiszely Károly volt városi törvh. tagok elhunytáról, kik közül különösen az első buzgó munkás tagja volt törvényhatóságunknak. Mindkét elhunyt családja részvétirat küldését indítványozza a polgármester. Ugyancsak a polgármester havi jelentéséből kifolyólag indítványozza, hogy a kormány két tagját Kossuth Ferenczet és Dr. Darányi Ignácot, nemkülönben három államtitkárt Popovics Sándort, Szerényi Józsefet és Mezőssy Bélát az őket legujabban ért kitüntetés alkalmából feliratilag üdvözlje a közgyűlés. A polgárm. havi jelentést indítványával együtt tudomásul vették. 2. Kormányrendelet. A keresk.-ügyi miniszter a faipari szakiskola elhelyezése ügyében küldött leiratát tudomásul vették. 3. Tanácsi előterjesztések. A helyi gyermektelep bizottságába két tagot választottak: Dr. Lehoczky Jánost és Dr. Wallon Gyulát. Az erdei termékek értékesítéséről, az erdők 1907. évi állapotáról szóló jelentést szintén tudomásul vették. Foltin Gyula kövezési vállalkozó fellebbezését elutasították. A február havi adó elő és leírást tudomásul vették. Az adófel-szólamlóbizottságba Kató Antalt és Makár Antalt újra beválasztották. A közpénzek 4%-os elhelyezését névszerinti szavazással egyhangulag megszavazták. 4. Közkórházi bizottság javaslata. A közkórházi tisztviselők drágasági pótlékául 10%-ot, összesen 520 kor.-t szavaz a közgyűlés. 5. Gazdasági szakbizottsági javaslatok. A toronyórak gondozójának a kért 480 koronát megszavazza a közgyűlés. Az

1908. évi kövezési munkák megállapítását Heinrich Viktor és Dr. Weisz Sándor felszólalása után tudomásul vették. A városi tisztviselők és alkalmazottak szabadságidejéről szóló szabályrendeletet Dr. Kelemen Samu orszgy. képvis. felszólalása után a bizottság javaslata szerint fogadták el. Demkő Sándor helyettesítési díját kiutalta a közgyűlés, Kosáros Lajos harangozó fizetése iránti kérelmét ellenben elutasította. A városi tisztviselők drágasági pótlékát Dr. Vajay K. polgárm. Dr. Kelemen S. Dr. Fechtel János felszólalása után 10%-ban megállapítja úgy, hogy ezen százalék az alacsonyabb fizetéssel bíró tisztviselőnél 150 koronánál kevesebb nem lehet. A tűzoltó felszerelés kiegészítéséről szóló jelentést tudomásul vették. A hatósági átiratokat pártolólág szintén tudomásul vették. Végül Nagy János számvizsgálónak 4 heti, Bodnár Lajos 3 havi és Bajnai József hiv. szolgáinak 6 havi szabadságot engedélyezett a közgyűlés. Több tárgy nem lévén a főispán a közgyűlést bezárta. (M—n.)

Kiállítás.

Szombaton, április 11-én nyitotta meg a kormány nevében dr. Falussy Árpád főispán a Szatmárvármegyei Lorántffy Zsuzsánna Egyesület női kézimunka és háziipar-kiállítását.

A főispán megnyitó beszédére Domahidy István válaszolt, megköszönvén a kormány és a főispán meleg érdeklődését. A beszédek elhangzása után a közönség előzőnlötte a Pannónia nagy termét, amely a kiállítás helyiségeül szolgál, hogy gyönyörködjenek a szebbnél-szebb kiállított tárgyakban. A bejáratnál jobbra és balra találjuk városunk festő-gárdájának képeit. Ósvár Rezső művei közül legmegkapóbb a „Feny-

ves“, Papp Aurél „Modellek“ és „Koldus“, Kiszely Árpád „Erdei lak“, ifj. Litteczky Endre „Borus nap Velenczében“ és „Tavaszi alkony“, végül Hatvani Béla „Velence éj-jel“, kötik le különösen a szemlélő figyelmét.

Jobb felől az első fülkében Bakkai Géza szobaberendezése igen izléses, amely azonban alig látható a ráhalmozott divánpárnák és egyéb női munkáktól. Különösen szép Kölcsey Czella japán himzése.

A 2. fülkét az ev. ref. nőnevelő-intézet kiállítása foglalja el, amely a legszebb női kézimunkákat állította ki. Ezeknek is gyönygye a 818. számú kalotaszegi abrosz és a 805. számú magyar stílusban himzett gyönyörű árnyalatu zubbony-disz. Ifj. Rubinszky Ferencnek ebédlő-berendezése annyi izléssel és szoliditással lepi meg az embert, amennyit a legnagyobb szakkiállításon is alig láthatunk.

A Rubinszky kiállítása mögötti falat Vajay Irénkének olajképei, faégetései, szénrajzai és Kende Djelmának gyönyörű vízfestményei borítják.

Az ev. ref. nőképző munkáival méltán vetekedik a nagybányai nőegylet kiállítása. Különösen szép Oblátek Juczi lapos himzésü pointe-lace csipkével díszített oltárterítője, Bokácsék Ilona japán himzése, Báthory Oszkárné bársonypárnái és Hindrey Ilonka misemondó ruhái.

A szakértők figyelmét rögtön felkeltik a Zsürger Ignáczné által kiállított kézimunkák.

A terem közepén van a pozsonyi „Izabella egylet“ kiállítása, amelynek leginkább a gyönyörű arany és ezüsthimzése gyönyörködtetik a szemet. Mellettük Kölcsey Gáborné gyönyörű kézimunkái, majd az „Áll. segélyezett szövő és himző tanműhely“ Máramarosszigetről, mely a legtöbb tárgyat állította ki, keltik fel figyelmünket.

Herz Emma plasztikus aranyhimzése a szakkiállítások kritikáját is bátran kiállaná.

A kiállítás rendezése ügyes kezekre vall, csak a képeknek kellett volna külön szobát adni, amit méltán megérdemelték volna.

S. G.

A „Heti levél“ utóhangja.

Az már régi, megcsontosodott szokása, a mi szorgalmas, sóvárgó népünknek, hogy nagyon szeretnek olvasni, ami kis pihenő idejük van, a legnagyobb részben azt arra használják föl, hogy olvasgatnak. Husz éve immár, hogy figyelem és támogatom, az olvasni vágyókat e szándékukban. A „Szatmár és Vidék“-t Sarmaságh szerkesztése idejében sikerült is megrendelnem, a helybeli Köz-művelődési egyesület“ számlájára. Kapkodták, kézről-kézre járt. Boldog voltam látni népünket, mikor jól eső érzéssel, egy-egy cikk fölött örömlüknek adtak kifejezést. A Bodnár Gáspár szerkesztésében megjelenő „Téli Esték“-et saját pénztáram terhére rendeltem. Alig várták a lap megjelenését. Vítették, hordták olvasni akarta mindenki. Olvassátok, szívjátok magatokba a nemes, hasznos és reátok nézve megbecsülhetetlen táplálékot

Megölték a nemes Grachusokat. Megölték Drusus néptribunt, kik valamennyi itáliai népnek meg akarta adni a római polgárjogot. Micsoda öldöklés vérengzés volt Marius Sulla stb. idejében, midőn naponta egész névlajstromát tették ki az eliteltéknek, kiket minden kihallgatás nélkül meg lehetett ölni, sőt pénzt is kapott a gyilkos. A prozeiptiok idején mindenki remegett, mert nem tudta mikor jelenik meg az ő neve a névlajstromon.

Rómában tehát folyton belvillongás volt s ő mégis uralkodott.

Igaz, hogy a köztársaság első 200 évében a viszálykodás nagy mértéklettel folyt. Elég volt az ellenség Rómán kívül s azonnal béke lett míg azt közös erővel legyőzték.

Róma akkor is uralkodott, midőn már nemesak a városon belül viszálykodott, hanem a polgár háboru egész Háliában folyt, sőt Görögországban és Afrikában Spanyolországban is.

Valóban sajtáságos, hogy ilyen körülmények közt nem vesztette el az uralmat.

A nyugat római birodalom megdőlt, de Róma hatalma megifjodva tünt elé a birodalom romjaiból: a világi hatalom helyett

jelki hatalommal uralkodott tovább. Róma uralkodik napjainkban s uralkodni fog az idők végéig; Péter hatalma a világ végéig megmarad. Róma uralma már 2661 éves. Valóban egyedül áll e tekintetben Róma az egész világon.

Róma igazán örök város. Már azért is magára vonja a világ figyelmét, már azért is, nines oly ember, ki ne óhajtaná látni azt a esodálatos várost. De van más számtalan ok, miért oda kívánczunk: oda vonz a valóság áhítat, a művészi szépségek után epedő lélek, a mult idők varázsa, stb.

Sokszor álmodtam életemben azt, hogy Rómában vagyok, ott állok a sz. Péter téren, majd bent a templomban. Képekről ismerem s így lehetséges volt ilyen álom. S esodálatos, utóbbi években mindig azt is hozzá álmodtam, hogy ez most nem álom mint eddig, most igazán Rómában vagyok nemesak álomban, mint eddig. Majd fél-ébredem s látom, hogy ismét esalódtam. Ez álmodok végre valóra válnak, az ifjusági zárandoklattal Rómába megyek. De ha a haragos Adria miatt ismét csak álom lesz s pedig örök álom.

Ne engedje ezt az Ur.

MOLDOVÁN JENŐ
KÉZMŰ- ÉS DIVATÁRU-ÜZLETE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR

Dus választék színes, krém és fekete szövetekből. Angol zsephérek, batistok, szatínok, színes és kékfestő voilekben. Vásznon- és kanavászokban gyári raktár. Női- és férfi-fehérművek, ing, gallér, kékeltő, nyakkendő, harisnya és sok más czikkekből. Férfi és női fehérneműk megrendelés után jutányos árban. Minták vidékre bérmentve küldetnek. Olcsó árak. Gyors és pontos kiszolgálás. Olcsó árak.

Jó lapot a nép kezébe. Itt a „Heti Szemle“ de összegyümörve hozzák vissza hozzám. Ennek örvendek én. Évek óta, kézzel-kézre jár a „Heti Szemle“. Sajnos, hogy pénztáram, csak egy példányt bir meg. Nem egy, nem kettő, a kik olvasták az utolsó számát jöttek hozzám hálálkodni. Miért van ez? Mi történt? Mi tetszik nekik? Egyik mondja: „Én leirtam magamnak az egészet“ Mit? kérdeztem? A „Mater dolorosa“-t. Jól van, most már tudom. Nehéz munkátok édesítője a „Fájdalmas anya“. Kinek hathatós befolyása arra, hogy napján 58-an járultak Egyházunkban, legnagyobb részt férfiak, a szent áldozáshoz.

„Mater dolorosa“ könyörögj érettünk. Drága jó munkás nép, hozzátok intézem szómat, olvassatok mentől többet, de kérve-kérlek, nézzétek meg előbb, hogy mit olvastok, mert amily hasznot kuzhattok az olvasásból, ha jó lap, vagy jó könyv, ép oly mérget és éltet megromtóját szívhatjátok magatokba a gomba módra megjelenő s nagy hasznot hajhászó lapok és könyvekből. Vezetni a népet és jól vezetni ez egyik nagy feladata, az arra hivatottaknak. Virágos kert az élet, gondozni, ápolni kell a virágokat és azok nem hervadnak. Le a bojtortájjal, ki a dudvát, eltávolítani a szép de hasznot nem hozó értéktelen fűnemet. Lelki tisztaságra, erre kell törekednünk, akkor életünk valóságos virágos kert lesz, melyet hiven fog gondozni a „Mater dolorosa“ a ki könyörögni fog azért is, hogy népe boldog Alleluját érjen.

Deák József.

H I R E K.

Mélyen tisztelt előfizetőinknek, szíves olvasóinknak és munkatársainknak boldog ünnepeket kívánunk.

Lapunk legközelebbi száma a husvéti ünnepekre való tekintetből a rendes időnél egy nappal később, vagyis csütörtökön fog megjelenni.

A nagyheti ájtatosságok. A székes egyházban a nagyheti ájtatosságok sorrendje a következő: Szerdán d. u. 4 órakor lamentatio. Nagyesütörtökön reggel 8 órakor ünnepélyes szent-mise, olajszentelés, lábmosás, délután 4 órakor lamentatio. Nagypénteken reggel 9 órakor csonka mise, Krisztus temetése s a szent sir megnyitása és szentbeszéd, délután 3 órakor lamentatio s kedvező idő esetén körmenet a szent-sirokhoz. Nagyszombaton reggel 9 órakor ünnepélyes szentmise; délután 6 órakor a feltámadás ünnepélye; ez a zárdatemplomban délután 4 órakor, az irgalmasrendieknek 5 órakor lesz.

Bérmálás. A bérmálás szentségét a nagykárolyi és nagybányai kerületekben a a következő napokon és sorrendben fogja a püspök ur Ó Méltósága kiszolgáltatni; *I. A nagykárolyi kerületben:* Május 16. szombat d. u. 4 órakor érkezés Nagykárolyba. 17.-én vasárnap reggel 7 órakor indulás Csomaközre, 8 órakor sz. mise, sz. beszéd, bérmálás. Utánna visitatio. Délután iskolalátogatás. 5 órakor vissza Nagykárolyba. 18.-án hétfőn, bérmálás Fényen. Indulás stb. ugymint fentebb, a következő napokon is. 19.-én kedden bérmálás Mezőteremen, 20.-án szerdán Csánalóson, 21.-én csütörtökön, Mezőpetriben. 22.-én péntek, pihenő, esetleg bérmálás Nagykárolyban, 23.-án szombaton Vállajon, 24.-én, vasárnap, Szaniszlón, 25.-én hétfőn, Kaplonyban, 26.-án kedden, Mérken, 27.-én szerdán,

Kálmádon. Délután 4 órakor vissza Nagykárolyba, onnan 6 órakor vasuton Szatmárra. *II. Nagybányai kerületben:* Junius 7.-én vasárnap, d. u. indulás Szatmár-Németiből s megérkezés este 6 órakor Felsőbányára. 8.-án hétfőn, bérmálás, visitatio, iskolalátogatás Felsőbányán. 9.-én, kedden reggel 6 órakor indulás, 7 órakor Giródtótfaluban a templom és iskola megtekintése, 8-kor megérkezés Alsófernezelyre, bérmálás, visitatio, iskolalátogatás, este 5 órakor átvonulás Nagybányára. 10.-én szerdán, 6 órakor indulás, 8-kor megérkezés Láposbányára, visitatio, iskolalátogatás, délután vissza Nagybányára. 11.-én csütörtökön, bérmálás Nagybányán, visitatio, délután átvonulás Szinérváraljára. 12.-én pénteken, 6 órakor indulás, 8-kor megérkezés Józsefházára, bérmálás, visitatio, iskolalátogatás, délután vissza Szinérváraljára. 13.-án szombaton, bérmálás Szinérváralján, visitatio, iskolalátogatás, délután átvonulás Barlafaluba. 14.-én vasárnap, bérmálás Barlafaluban, visitatio, délután átvonulás Nagysomkutra 15.-én hétfőn, bérmálás Nagysomkuton, visitatio. Délután vissza Szatmárra.

Püspöki ebéd. Holnap nagyesütörtökön déli 1 órakor a püspök ur Ó Méltósága diszebedet ad, melyre a papság lesz meghiva.

Konzuli kinevezés. Ó felsége técsői Móríz Péter trapézunti kozult másodosztályú főkonzulnak nevezte ki.

Gyászhir. Városunknak egy előkelő férfial hult el Kiszely Károly nyug. miniszteri osztálytanácsos személyében. A régibb időben nagy tevékenységet fejtett ki a megyei és a városi életben. Előbb a földművelési, majd a kereskedelmi miniszteriumban volt osztálytanácsos, hol mint kitűnő mérnök hasznos szolgálatot tett. Mikor nyugalomba vonult, Szatmárra költözött, s azóta állandóan itt lakott. A család által kibocsátott halotti jelentés köv. szól: Özv. Kiszely Tiborné szül. Böszörményi Etelka az elhunyt menyje; — és gyermekei: Andrea és férje Kaizler György gyermekeikkel: Andreával és Saroltával; — és Tibor, a kiterjedt rokonság nevében is a fájdalomtelt szív mély szomorúságával tudatják, hogy a szerető após, a gondos nagyapa és jó rokon benedekfalvi Kiszely Károly nyug. miniszteri osztálytanácsos, életének 86-ik évében 1908. április 8-án reggeli 6 órakor hosszas kinos szenvedés és a halotti szentségben való részesülés után elhunyt. A jobb létre költözött földi maradványai 1908. ápril. 10.-én d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni; az engesztelő szent mise-áldozat pedig ugyanazon napon d. e. 10 órakor fog a szatmári róm. kath. székesegyházban lelkiüdvéért a Mindenhatónak bemutatni. Szatmár, 1908. április 8-án. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Uj szolgabírói állás Mátészalkán.

A m. kir. belügyminiszter vármegyénk alispánját arról értesítette, hogy Szatmárvármegye törvényhatóságánál 5 közigazgatási gyakornok beszüntetése és a mátészalkai járásba egy szolgabírói állás, továbbá a nagykárolyi, nagybányai, fehérgyarmati és erdői főszolgabírói hivatalokhoz egy-egy díjnoki állás rendszerezése tárgyában kelt közgyűlési határozataát jóváhagyta, s felhatalmazta a vármegye közönségét, hogy az új szolgabírói állást a legközelebbi közgyűlésen betölthetni. Az erre vonatkozó pályázati hirdetményt a vármegyei hivatalos lap csütörtöki száma hozza. Mint illetékes helyről értesülünk az avasi járási

főszolgabírói felállítás is a megvalósulás stádiumában van, mert annak szervezése a belügyi kormányhatóság a májusban tárgyalandó költségvetés keretén belül fog határozni s így remélhető, hogy annak betöltése az őszi közgyűlésen meg is történik. Ugyancsak ezen állással egyidejűleg egy tisztii ügyészi joggyakornoki és egy pár díjnoki állás felállítás is elintézését nyer.

Hymen. Berezei Babó László fehérgyarmati földbirtokos jegyet váltott városunkban Kiss Gábor nyiregyházi pénzügyi titkár leányával, Elza kisasszonnyal. — Topolezaffői Vass Lajos nagybányai gyógyszerész jegyet váltott Budapesten néhai Obetkó Zsigmond baranyamegyei földbirtokos leányával, Gizellával. — Glasz János borpataki állami tanító jegyet váltott Simonin József belforti kereskedő leányával, Eugeniával. — Solyom Ferenc nagybányai ref. kántor a napokban esküdtött örök hűséget Szász József takarékpénztári igazgatósági tag leányának, Mariskának. — Lacheta Brunó szatmári járásorvos jegyet váltott Boross Zoltán aranyosmegyesi földbirtokos leányával, Jolánkával.

Adomány a szegényeknek. A püspök ur Ó Méltósága a husvéti ünnepekre a szegényeknek kétszáz, a székeskáptalan háromszáz koronát adományozott.

Ertekezlet a posta palota ügyében.

A posta palota ügyében szerdán Kolozsvári Endre műszaki tanácsos és Siket Traján nagyváradai posta-és táviró igazgató dr. Vajay Károly polgármesterrel értekezletet tartottak. A megállapodás szerint a város az I. számú postahivatal épületét 144,445 kor. beesértékben átveszi és ennek fejében a Szerdahelyi-féle teleknek ezen célra kijelölt részén felépíti az új postapalotát. Amennyiben ezen építkezésre az állami költségvetésben még fedezet ninesen, a terv a jövő zenéjéhez tartozik és nem könnyen fog menni valóslásba.

Gyászhir. Hronyecz Antal czukrász a mult szerdán délután városukban meghalt. Már néhány évvel ezelőtt gyenge szelütés érte, betegségéből azonban felépült. Az utóbbi időben leányának elvesztése miatt sok fájdalmat szenvedett, ez a szomorúság kétségtelenül siettette halálát. Igen derék jóra való ember volt, elhunyt a széles körben keltett őszinte részvétet. Csütörtökön délután helyezték örök nyugalomra. Temetésén igen nagy számú közönség volt jelen.

Kinevezés. A nagyváradai posta és táviró igazgatósága Uray Gézát az aranyosmegyesi postamesteri állásra kinevezte.

Egyházi zene a székesegyházban.

Nagy szerdán, délután 4 órakor a „Lamentatiók“ (Jeremiás siralmi.) Az első 3 Lamentatiót éneklí Harmonium kíséret mellett egyegy növendék pap. Az Officium végén Christus factus est: Witt Ferencztől és a Miserere zsoltár. Éneklí a növ. papok énekkara.

Nagyesütörtök. A délelött 9 órakor kezdődő nagy mise alatt: Eccc Sacerdos, vegy. karra. Witt F.-től, Introitus, gregorian-choralis, Missa in hon. seti Stanislai 3 szól. férfi karra; Graduale: Christus Factus est, vegy. karra: Felice Anerio-tól; offertorium: Dextera Domini, vegy. karra, Leitner Károlytól. Communio: greg. choralis. Ezeket eladja a székesegyházi énekkar. Az Oltáriszentség átvitelekor: Pange Lingua, férfi karra, Witt Ferencztől, lábmosás alatt: Mandatum novum; Zsaskovszky Ferencztől. Eladja a növ. papok énekkara. Délután, 4 órakor Lamentatiók úgy mint szerdán.

Nagypéntek. A 9 órakor tartandó esonka sz. mise alatt. *Passio Dom. N. Jesu Christi sec. Joannem.* négyes férfiak: Braun Jánostól. Éneklő a nőv. papok énekkara. Keresztimádás alatt: *Popule meus*, vegy. karra, Vittoria-tól; Szentség átvitelekor: *Vexilla Regis prodeunt*, férfikarra, Zsasskovszky F.-től, éneklő a nőv. papok; sirbatétel alkalmával: *Ecce quomodo moritur justus*, vegy. karra. Handl-tól. Délután 4 órakor: Lamentatio. A harmadik Lamentatio négyes férfikarra, Stehla Edétől, éneklő a nőv. papok énekkara. A többi, mint előző napon.

Nagyszombaton este 6 órakor Föltámadás alatt: *Quare obdormis Domine* és *Domine probesti me* zsoltárt, férfi négyesre, éneklő a nőv. papok. Körmenet után *Te Deum* vegy. karra. Nikel-től, *Regina coeli*, v. karra, Zaugl Györgytől, és *Tantum ergo*: Haller Mihálytól: éneklő a székesegyházi énekkar.

Husvét vasárnapján. *Ece Sacerdos*: Modlmayr Józseftől: *Missa in hon. seti. Aloysii*: Goller Vinczétől; *Graduale: Haec dies* és *Offertorium: Terra tremuit*: Leitner Károlytól, *Introitus és Communio*: gregorian-choralis.

Husvéthétfőn. *Missa*, Grouber Józseftől, *Graduale: Haec dies*: Leitner K.; *Offerturichm: Angelus Domini*: Törsler J.-től; *Introitus és Communio*: gregorian-choralis. Előadja a székesegyházi énekkar.

Gyászhir. *Molnár* Kázmér m. kir. határszéli rendőrkapitány, a munkácsi határszéli rendőrség vezetője, Fiumében, hol gyógyulást keresett, mult szombaton rövid szenvedés után elhunyt. A köztisztletben élő férfi korai elhunyt ismerősei körében mély megdöbbenést keltett. — *Toma* Jenő huszti főszolgabíró, Máramaros vármegye tb. főjegyzője, e hó 5-én Budapesten, ahol gyógykezelte magát, meghalt. Kedvelt alakja volt a máramarosi közéletnek, halála széles körben keltett részvétet. — *Szentiványi* László joghallgató hosszas szenvedés után elhalálozott. Az elhunytban Szentiványi Gyula apai földbirtokos fiát gyászolja. Temetése tegnapi délután volt Apában.

Hangersenyek a kiállításon. A Lorántffy Zsuzsanna egyesület háziipar kiállításterében sikerült hangversenyeket rendezni a délutánonként 5 és 6 óra között. Csütörtökön a honvédeknek fog hangversenyezni, szerdán pedig szintársulatunk négy kiváló tagja lép föl magas színvonalon álló műsorral. 1. Költemény elmondja Győri Emil. 2. Oh miért ragyog a nap... Dalkeringő. Tihanyi Vilmos szövegére szerző Győri Emil. Éneklő: T. Komáromi Gizi zongorán kíséri a szerző. 3. Versek elmondja Vidor József. 4. Kuplák éneklő Tihanyi Vilmos. A hangversenyek idejére a belépő díj 60 fillér, teajegygyel együtt 1 korona. Délutánonként városunk szép hölgyei teát szervíroznak a kiállítás előcsarnokában. A kiállítás különben délelőtt 9—12 és délután 2—5 óra között mindenki részére nyitva áll és 40 filléres belépőjegyekkel megtekinthető.

Április 11. A magyar nemzet soha sem fog ehhez a naphoz hozzászokni, melyet Bánffy jóvoltából nemzeti ünnepnek kereszteltek el. A magyarnak márcz. 15-ike volt és marad a nemzeti ünnepe. Ez ment át a köztudatba és onnan kiirtani nem lehet. Most sem látszott meg a városon, hogy polgársága ünnepelne. A középületeken megjelentek ugyan a nemzeti zászlók, de a lakosság legnagyobb része talán azt sem tudta, miért vannak azok kitéve. Az iskolában tartottak, ünnepélyeket, mert ez el van rendelve.

Huszonöt éves találkozás. Szent-Királyi Zoltán országgyűlési képviselő és dr. Török István szatmári közkórházi orvos arra kéri az 1883. június hó 28-án Szatmáron érettségizett osztálytársait, hogy f. évi június hó 28-ikán este Szatmáron a Pannónia szállodában találkozzanak.

Nőegylet kiadása márczius hóról. Szegények havi segélye 172 K. Árvaházi kiadás 128 K 40 fill. Röktöni segélyek 27 korona, összesen 327 K 40 fillér.

A Munkácsi Kath. Kör ápril. 5-én tartotta meg változatos és művészi számokkal összeállított *Böjti estjét* a városi színházban, mely magasan tulszárnyalta a szokásos előadások színvonalát. A rendezés érdeme főként *Varjas* Endre, gimn. hittanáré, ki már Nagykárolyban is nagy sikerrel rendezett ily katolikus estéket, melyek a vallásos szépet ismertetik és kedveltetik meg s a keresztény gondolkozást, érzést fejlesztik a nagy közönségben. Az Est központja *Varjas* előadása volt, mely Rousssel erkölcselen feminizmusával szemben, a keresztény nőnevelés vezéreszméit fejtette ki költői szárnyulással és szónoki lendülettel. Az est hangulatát *Ferenec* Sándorné művészi éneke (Ave Maria Weisstől) adta meg, melyet hegedű és zongora kísérettel adott elő finom érzéssel. „Rákóczi zászlója c. melodrámban *Török* Margit átgondolt szavavalata adott nagy sikert. Gyönyörű volt az a bibliai drámai kép, melyet *Kaffka* Margit „Magdolná-ja alapján adott elő *Biró* Emmi, *Toronszky* Irén, *Mészáros* Ilonka és két férfi szereplő. *Toronszky* Irén Magdolnája pászti-kus, megrázó, szép volt. Az előadást hatásos kép fejezte be: az angyalok és a kis Jézus. A színház kiesinek bizonyult, sokan nem kaptak jegyet, a belépti díj 1 korona volt.

VI. Kimutatás a „Pázmány-konviktus“ felépítésére felajánlott összegekről.

1. Barton István pleb.	50 kor.
2. Müller János tanító	2 „
3. Prommer János tanító	1 „
4. Erni János pleb.	10 „
5. Bathó Zoltán urad. ispán	10 „
6. Ágoston Károly ny. tanár	100 „
7. Dr. Wallon Gyula orvos	20 „
8. Szépi Béla pleb.	5 „
9. Novák Lajos főszámvevő	10 „
10. Lovász Győző pénztári tiszt	20 „
11. Makár Sándor pleb.	10 „
12. Wallon Lajos kereskedő	20 „
13. Vadász Ágoston pleb.	20 „
14. Surányi Károly pleb.	10 „
15. Fialkovszky József pleb.	20 „

Összesen 308 kor.

Fogadják a nemes szívű jótévedők a segélyre szorult ifjúság s a vezetőség hálás köszönetét.

Szatmár-Németi, 1908. évi ápr. 14-én.
Ratkovszky Pál.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon ismerőseinknek és jóakaróinknak, kik feledhetetlen férjem temetésén megjelenni szivesek voltak s részvételükkel mély fájdalommat enyhítették, ez uton mondok hálás szívvel köszönetet. Szatmár, 1908. ápril 14. Özv. Hronyecz Antalnén.

Csak 18 koronáért szétküld utánvételt az **Országos Posztókviteli Áruház** Budapest, VII., Verseny-utca 2. szám, egy férfiföltönyre elegendő 3 méter finom fekete, sötétkék, szürke vagy barna-szővetet vagy kamgarnt.

Színházi hírek. Vasárnap, husvét első napján, színházunkban *Galgóczi* Emma a pécsi nemz. színház jeles énekesnője, fog vendégszerepelni, mely alkalommal „Hoffman meséi“ című opera kerül színre. — A társulat még e szezonban bemutatja Bródy S. „A tanítónő“ című híres színművét, a „Dollárkirálynő“ című operettet és ha csak az idő engedi, még egy fővárosi ujdonságot.

Mindenkit érhet baleset. Kossuth Ferenccz kereskedelemügyi miniszter e közmondásból indulva ki, praktikus tervvel foglalkozik, arról van szó, hogy a vasuton utazókat ne érje baleset, vagy ha éri, nyerjenek — pörlekedés nélkül — kárpótlást, fájdalom díjat. A tervezet szerint 25000 koronára volna biztosítva minden utas baleset ellen; a fizetendő zónabeosztás szerint 2 fillérről — az utolsó zónában fizetendő — 20 fillérig rugának személynként.

Eladó lucfenyők. (*Picea excelsa*) 150—350 centiméter magasságig. Többször átültetve. Biztos megeredés. Ültetésre legalkalmasabb idő *április*. Darabja 150—500 fillérig. Árjegyzéket másfajú fenyőkről, thujákról és gyümölcsfákraól bérmentve küld *Irinyi* kertészet, posta Portelek, Szatmármegye.

A legolcsóbb óra és ékszer üzlet *Kepes* Dávid mű-órás és ékszerésznel, közvetlen a Színházzal szemben, nagy raktár mindennemű ékszerekben, órákban. Tajtékeműekben és látszerészai cikkekben — a legolcsóbb árak mellett. **Minden óra javítás egy évi jótállással csak 80 krajczár.**

Aki jó bort akar inni, az keresse fel a HUNGÁRIÁT. Szíves pártfogást kér tisztelettel Weisz Adolf vendéglős.

FÁBIÁN GYÖRGYNÉ

mű- és élővirág-üzlete SZATMÁR-NÉMETI, Rákóczi-utca 26-ik szám. Sürgőnyezim: **Fábiánné.** Telefon-szám: **148.** Ajánl menyasszonyi, bál- és névnap- csokrok, mell- és fejdíszek, virágkosarak, jardiniere, ünnepi és gyászkoszorúk, Makart rendezetek és díszítményeket. — Cserepes virágokat, szobai dísznövényeket, mindenféle művirágokat és templom-díszítéseket, jutányos árban.

Mindenféle kávé olcsóbb, sőt minden más árukat is április 1-től jutányosabban vásárolhatunk a **Néma-féle** kávékereskedésben Szatmár, Kazinczy-utca 16. sz.

Színház.

A színházi szezon vége felé járunk. Egy-két hét és a Thália temploma ajtói bezárulnak jó hosszú időre. Bár a mult heti színházi műsor változatosan és jól volt összeállítva, a színházba való járás némileg megcsökkent. Igaz, hogy a kellemetlen időjárás a husvéti szent ünnepek közeledése nagyban járul hozzá a megcsappanáshoz, de ezen kívül sem csudálkozhatunk már a látogatás gyérségén, mert Szatmár városa hat hónapos szezont ritka meleg pártolással látogatott végig majdnem minden este telt házzal kedveskedve a társulatnak. Krémer igazgató különben a legfrissebb ujdonságokkal, vendégszerepléssel igyekszik a színházlátogatást fokozni s hihetőleg nem hiába. Heti referádánk a következő:

Kedd (április 7.) Halhatatlan emlékű Csiky Gergely jeles színműirónk vigjétéka, a „Nagymama“ került színre. A szindarab tar-

talmának ismertetése szükségtelen, minden színházi ember ismeri a kitünő író ezen kiváló munkáját. Ami az előadást illeti, az a jobbak közé osztható. *Uti* Gizella játszotta a czimszerepet. Dicsérettel kell megemlékeznünk *Uti* ez esti szerepléséről. Nagyon sok tudást, érzést kívánó szerepet tisztességesen játszotta meg, nem mondom, hogy néhai Sz. Prille Kornéliát utólrta, de minden esetre bemutatott annyit ezen nehéz szerepben, amennyit egy vidéki drámai anya-színésznőtől elvárhatunk. *Rátkai* Todorka Szilárd professort mutatta be igen jó alakításban, *Verő* Janka hasonló eredménnyel a tanítónőt. *Takács* Mariska ez estén eltévesztette szerepét. Márthat játszotta, de drámai kitörései nem bírták elhagyni. Mártha sorsa a darabban nem oly tragikus, hogy személyesítője kénytelen volna megrikatni a közönséget. *Takács*ból pedig kitört a hősnő s drámai szcenákat rögtönzött, a mi a szerep rovására esik. Jó volt még *Vidor*, gyenge *Balácsi* és *Gyenis*, mindkettő szerepnemtudásban leledzett. Az előadást csekély számú közönség nézte.

Szerda (ápril. 8.) *Barna* Andor tenorista jutalomjátéka Offenbach szép és kellemes zenéjű operettjében, a „Szép Heléna“-ban, anyagilag bizony nem sikerült. De érthetetlen is, hogy *Barna*, ki a szintársulatnak, derék, munkás tagja nemhogy telt házat kapott volna, de az elismerés legkisebb külső jelével sem tüntette ki senki. Annál szebb erkölcsi sikere volt azonban a jó hangú tenoristának a jutalomjátéka estéjén. Párist énekelte igen kellemesen és szépen. Játéka is teljesen jó volt. A czimszerepet *Komáromi* helyett *Mányai* játszotta, hogy miért, nem tudni, másutt az ily „beugrások“-kat a direktor a hirdető táblán jelezni szokta. Igen jó volt még *Tihanyi* (Menelaus), *Rátkai* (calchas) *Szababkai* (Agamemnon) is nagyobb szerephez jutott és annak derekasan meg is felelt.

Csütörtökön (ápr. 9.) *Beyerlein* drámája „A Takarodó“ került színre teljesen üres ház előtt. A szereplők az üres ház ellenére igen szépen oldották meg a rájuk bízott feladatot, különösen jó volt *Takács* és *Vidor* szerelmi jelenete. *Tihanyi* mint a hadi törvényszék tagja, kitűnően adta az emberszerető *Lehdenburg* kapitányt. A többiek kis szerepeikben szintén megfeleltek feladatuknak.

Péntek (április 10.) Ismét a „Varázskeringő“ remélhetőleg e szezonban utoljára.

Szombaton. (ápr. 11.) *Bakonyi* Károly 3 felvonásos operettjét, a „Tatárjárás“ adták, amelynek zenéjét *Kálmán Imre* szerezte. *Ábor* Andor verseire. Mindhárom művész tudásának legjavát adta, hogy közönségüknek egy kellemes estét szerezzenek. A darab nem új, de mókái egész estén át vig hangulatot teremtenek és bár zenéje jóval mögöttes marad az évad jobb operettjeinek zenéjénél, de azért magyarságával és kedves dallamosságával jó hatást kelt. Csodáljuk, hogy a direktor csak ily későn hozta színre. A színészek teljes tudásukkal támogatták a

szerepüket, különösen *Tihanyi* *Wallerstein* szerepében tartotta általános derűtségben a zsfolt házat. Méltó társa volt *Rátkai* — *Lohonyai* tábornak szerepében. A főszerepeket *Pataki* *Vilma* és *Radványi* játszották, Ez utóbbinak szép énekszámait kellő méltányolásban részesültek.

Vasárnap (április 12.) D. u. „Egy katona története“ színmű zónában a régi szereposztással, este ismét a „Tatárjárás“ az előbbihez hasonló előadásban.

Hétfő (április 13.) *Zóna* félhelyárral „A méltóságos csizmadia“ czímű bohóság.

Heti műsor:

Ma szerdán „Gyermek“ *Abonyi* *Árpád* színműve.

Csütörtökön félárban „Biboros.“

Péntek, szombat szünet.

Vasárnap este *Galgóczy* *Emma* k. a. a pécsi nemzeti színház művésznőjének felléptével „Hoffmann meséi“ opera, délután „Három testőr“ vigj. félárban. (M—n.)

„Pázmány-sajtó“ (Püspöki nyomda) Szatmár.

A legalkalmasabb és a legszebb
— husvét ajándék —

A MEGVÁLTÓ.

Irtta: **D^r. BUZA SÁNDOR.**

Negyedik kiadás 27 képpel.

Ára füzve 2.— kor. Kötve 2.40 kor.

Megrendelhető:

REIZER JÁNOS könyvkereskedésében
vagy a **PÁZMÁNY-SAJTÓBAN**
Szatmáron.

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat
gyorsan és alaposan kizsújtja; üvegben —.20,
— .60, 1.— és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis poloskák ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20,
2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb brogéri-
ában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-
plakátok ki vannak függesztve. — Ügyeljünk a
„TIRGRAM“ névre. Gyár: Budapest, IV. ker.,
Károly-utca 1.

GLÓZER JÁNOS CIPÉSZ

Szatmár, Rákóczi-utca 26.

Az 1896-iki millenniumi, az 1900-iki időleges kiállításon,
az 1903-iki debreceni cipészkiállításon kitüntetve.

Van szerencsém szives tudomására hozni, hogy a helyben 15 év óta fenálló és jó hírnévnek örvendő CIPÉSZ ÜZLETEMET folyó évi február hó 1-től kezdve Rákóczi-utca 26. szám alá. Fogarassy Sándor mérnök ur házába helyeztem át. Midőn ezt t. Cimed szives tudomására hozom, egyuttal bátor vagyok becses figyelmét felhívni arra, hogy cipész üzletemet ezuttal CIPÉSZ SZALONNÁ alakítottam át. Nem mulaszthatom el eddigi szives pártfogásáért köszönetemet nyilvánítani s igérve, hogy mint eddig, ugy a jövőben is főtörekvésem leend, hogy nagybecsű megrendelőimnek legjobb minőségű anyagból készült csinos, könnyű cipőkkel és csizmákkal szolgáljak.

Legelő.

Szatmári (Nagyecsonkás) kitünő legelőnkre folyó évre szarvasmarhát és lovat váltunk be. Legelőbér, őrzés, bikapénz, kétszeri beoltás és állandó orvosi felügyeletért darabonként **20 K** fizetendő szeptember 1-én. Vagy pedig 1200 □-öles holdanként **18 K**, mely szintén szeptember 1-én esedékes.

NEUSCHLOSZ TESTVÉREK

Szatmár, Deák-tér 7. sz.

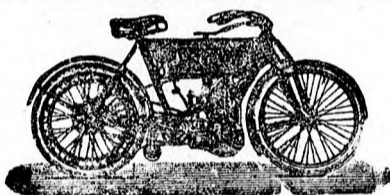
Telefon szám 16.

Megnyilt a

Hammer Ignácz

műszerész, kerékpár és varrógép-
raktár Szatmár, Batthyányi-u. 1.

Schwarz Albert-féle bolthelyiségben.

Ajánlja világhírű Puchmotor és kerékpárokat,
valamint minden rendszerű varrógépeket
kényelmes heti vagy havi részletre.

Javitó műhelyemben

kerékpár, varrógépeket és mindenféle műszereket
szakszerűen és jótállás

mellett eszközöltötnök. — Kerékpár alkatrészek,
gummik, szabadonfutók nagy választékban.

BORELADÁS.

Tisztelettel tudatom, hogy néhai Gillyén József kiváló szatmárhegyi borait megvásároltam és azt 50 literen felül és butelliázva áruba bocsátom. Árak: fehér bor 50 literen felül 52 fillér, literenkint 72 fillér. Vörös bor 50 literen felül 80 fillér, literenkint 1 korona. *Fögel Károly* bor, csemege és déligyümölcs-üzlete Szatmár, Deák-tér (főposta épület). Telefon-szám 154.

Órás üzlet átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Szatmáron a Városház alatt évek óta fentálló *Szabó István-féle*

ÓRÁS

üzletét

átvettem és azt Szabó István utóda *Csajkos Gyula* név alatt tovább vezetem.

Sok évi tapasztalatom, — melyet az ország elsőrangú műhelyeiben szereztem — arra enged következtetni, hogy bármily s szakmámban vágó munkákat *olcsón* és *pontosan* készíthetem. A nálam vásárolt órákért, valamint a javításokért *kezeséget* vállalok. A javítandó faló órákért érte küldök és azokat haza is szállítatom.

Amidőn a *legolcsóbb árakról* és *pontos kiszolgálásról* kezeskedem, nagybecsű bizalmát kérve maradok mély tisztelettel

Szabó István utóda
Csajkos Gyula
órás.

Elsőrendű porosz kőszén és vágott tűzifa

valamint

- I. rendű bükkhasábfa,**
- I. rendű gyertyánfa,**
- I. rendű cserfa,**
- I. rendű tölgyfa,**

vastag hántott vargafa,
többféle dorongfa kapható

Fischer Herman

fakereskedőnél Szatmár,
Bárhory-utca 10. sz. Telefon 122.
Raktárak: a lakásnál, a Szentvér-
és máv. állomásnál.

IFJ. RUBINSZKY FERENCZ

IPARMŰVÉSZETI MŰHELYE

SZATMÁR, UJ-UTCA 3_a SZ. (SAJÁT HÁZ).

Modern háló, ebédlő, szalon vagy uri szoba berendezések, valamint leányszoba berendezések művészi kivitelben készülnek.
KIVÁNATRA TERVEKKEL IS KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLOK.

Pártoljuk a hazai kereskedelmet!

SZÉN-, KOKS-, BRIKET-,

kovácsszén- és antracit-fogyasztók,

gazdák, gyártelepek, kereskedők, intézetek, — *mielőtt szükségletüket fedezik,* — bizalommal forduljanak

Radnay Károly céghez Budapest,

Váci-körút 78. szám.

Sürgöny-czim: ANTRACIT, BUDAPEST.

Legkiválóbb minőségek, különlegességek, **Interurban** Gőszántásra és cséplésre rendeléseket ké-
összes ipari, gazdasági és házi czélokra. **telefon 164** sőbbi szállításra már most feladni kérem.

Inglík József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendákat*; mindennemű öltöny készítésnél a fősúlyt az *elegáns szabás és finom kivitelre* fektetem, a mellett teljes kezeséget vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben, Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem *nagy forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom*, mint bármely más cég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközölteknek.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni-biztosítom, hogy a legesekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésre fogok szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,

szabómester.

Az alábbi elsőrangú cégeket a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak különös figyelmébe ajánljuk.

Gárdos Ferencz könyvkötő

Szatmár, Kazinczy-utca 6. sz.

Ajánlja ujonnan és a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

KÖNYVKÖTÉSZETÉT

a mélyen tisztelt közönség szives figyelmébe.

KOMÁN JÁNOS kőszőrüs-mester

SZATMÁRON

a Központi vámházzal szemben.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy

kőszőrüs műhelyemet

1907. aug. 1-étől (régi helyéről) az Iskola-köz sarkáról néhány lépéssel beljebb, a püspöki r. k. fiu elemi iskola kerthelyiségébe **helyeztem át.** Műhelyemben borotva, olló, zseb-, konyha- és asztali kések érvágó, köpülőző gépek, valamint bádogos és szabó ollók köszörülését jutányos árakban vállalom el.

Készítendő munkákért kívánatra házhoz küldök.

A m. t. közönség szives pártfogását kérve,

tisztelettel **KOMÁN JÁNOS.**

Hirdetések felvétetnek

a kiadóhivatalban Szatmár, Iskola-köz.

A ki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu lábbelit akar vásárolni, az bizalommal fordulhat

Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és csizmák is készülnek.

Vuja János

-hoz, **SZATMÁR, Deák-tér,** (Keresztes András-féle ház aki dusan felszerelt **cipő-raktárában** esakis valódi finom bőrből, a már is világhírű hazai gyárakban cipőket és csizmákat **nagyon is versenyképes árak mellett** hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbb rendű készítményt a szokásos bőr és talp utanzatokot teljesen kikészítöbölte, és a kinek áruí csinosság dolgában is párját ritkítja

Mindenkinek saját érdeke, hogy üveg, porcellán és lámpa-árusükségletét.. Oesztreicher Tóbiás

gyári nagy raktárában szerezze be **SZATMÁRON, Deák-tér 21. sz. a., és a nagybányai fióküzletében**

Ajándék áruk: Tisztelettel tudatom, hogy a farsangi idény alkalmára dusan felszerelt üveg és porcellán üzletemben az árakat tetemesen leszállítottam. — Helyszüke

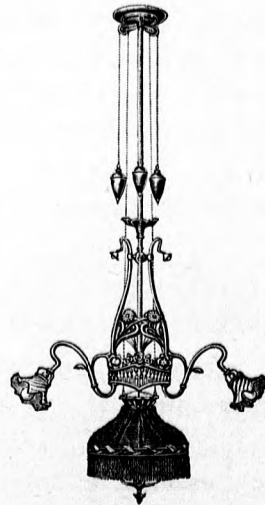
miatt csak a következő tárgyak árai szolgáljon tájékozással:

Valódi karlsbadi 6 személyes étkező készlet	K 14.—től feljebb.
„ „ 6 „ teás „	K 6.—től „
„ „ 6 „ kávé „	K 5.60-tól „
„ „ 6 „ feketés „	K 5.60-tól „
„ „ mosdó „	K 8.—től „
„ „ teás csésze préselt 6 pár	K 1.90-től „
„ „ kávé „ „ 6 pár	K 1.90-től „
„ „ feketés „ „ 6 pár	K 1.50-től „

Csiszolt kristály üvegből különböző diszítéssel
Vizes készlet 6 személyre K 1.70-től feljebb
Boros „ 6 „ K 1.30-tól „

Liquörös „ 6 „ K —.95-től feljebb
Talpas üvegtál 6 tányérkával K 1.30-tól „
Csigaszervezetű diszes függő lámpa 5.80-tól „

Kiházasítási berendezések és ajándék disztárgyak, dus választékban, kivételes előnyökkel kaphatók. **Villamos csillárok** nagy választékban. Házi telephon, villamos csengő és villanyvilágítási bevezetések, valamint javítások jutányosárban, pontosan eszközöltetnek. Villamoségő drbja 60 f. Mindenféle újdonsági villamos égő kapható.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Megkezdődött a tavaszi vásár!

Óriási választék újdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

Kazinczy-u. 10. sz. alatt kaphatók a leggyorsabbútól a legizlésebb tárgyak, u. m.: játék, díszmü, rövid, nürnbergi, aczól, tajték, üveg, porcellán és öntvény-árak, grammophonok, fonographok, lemezek és hengerek óriási választékban, mélyen leszállított árak mellett vásárolhatók

BLATNICZKY ISTVÁN

SZATMÁR, Kazinczy-utca 10. sz. alatt levő

„SZATMÁRI BAZÁR“-JÁBAN.

MÉRSÉKELTEN SZABOTT ÁRAK!

Automobilok és 3 kerékű triciklik.

Óriási választék francia babákban.

Értesítés.

Fogorvosi műtermem és lakásom május hó 1-től

a Lévai-palota emeletén lesz. (Hám János-utca 12.)

Műtermemben a száj, fogak és állcsontok kóros változásai a legújabb idők technikai vívmányai szerint kezeltetnek. — Kitérőnek ismert fogorvosom nállam mindig kapható. — Lakásomból két utcai — egymásba nyíló — szobát bére adok. — Értekezhetni jelenlegi lakásomon Rákóczi-utca 24. szám alatt.

Albisi Bakcsy Domokos, orvos-fogorvos.

Kitérő fogorvos és szárviz.

Kitérő fogorvos és szárviz.

100.000

lábat tesz tönkre a szűk cipő. Aki ennek ellensége, önmagának meg jó

barátja, az rendelni fog izlése szerint cipőt

VALEK JÁNOS cipész mesternél

Szatmáron, Széchenyi-u. 7. (Bölonyi-ház)

a püspöki palotával szemben.

Alagcső- és gőztéglagyár KONT MANÓ

BEREGSZÁSZ.

Homlokzat-tégla, dísz-tégla, fagon-tégla, ók- és kémény-tégla, cserép-zsindely,

hornyos tetőcserép
alagcső, burkolatlapok gyártása.

Egész homlokzatoknak terv szerint való kivitele.

Teljes tetőfedések eszközlése.

Távirati ozim:
Gőztéglagyár, Beregszász.

Nyílt levél

szegény és gazdag építetőkhez
egyaránt.

A legkitünőbb tetőfedő-anyag manap

a kétfülü

hornyos tetőcserép

(16692. sz. alatt szabadalmazva),

melyet a beregszászi gőztéglagyár eddig még el nem ért tökéletességben gyárt.

Ez a cserép örök tetőt ad, ki nem fagy és oly szilárd, hogy azon járni lehet.

A vele való fedés nem drágább a közönséges faszindelyénél és minden vályogfal elég erős nekik.

Az a tetőszék, mely faszindely alá készült, teljesen megfelel.

A cserépnek áru ezrenként Beregszász állomáson waggonba rakva 72 korona.

Egy négyszögletes területen 16 darab fekszik.

Egy waggonnak (5200 darab) vasuti szállítási díja Szatmárra 34 korona.

A faszindely ellenében való előnyeit szükségtelen feszegetni, de a bádóg ellenében azzal az előnnyel bír, hogy nem veszi fel oly hirtelen a meleget, úgy, hogy a bádógtetőnek a padját semmire sem lehet fölhasználni és a lakóhelyiségek is kiállhatatlan melegek nyáron, nemkülönben hidegebbek télen. Amellett a bádóg sokkal drágább — a fekete bádóg gyakori festés költségeiről nem is szólva — és javítása bonyolódott műtét.

Tűzbiztonság tekintetében a bádógot, mely hirtelen átmelegedik, a cserép felülmúlja.

A tapasztalat bizonyítja, hogy amely helyiségben ez a hornyos cserép egyszer alkalmazásba került, onnan a faszindely és bádóg teljesen ki van szorítva.

A gerincz-cserépnek darabja 30 fillér, egy folyóméterre kell 3 darab.

Az üveg-cserép bádóg-ablak helyébe 2 korona 50 fillér.

Nagyon kérem az intelligensebb t. cz. közönséget, különösen faluban a főtisztelendő urat, tanítót, bírót, jegyzőt urakat, világosítani fől a szegényebb gazdákat saját érdekükben, hogy a cserép nem nehéz, elbírja minden fal kivétel nélkül és alkalmazásával nem áll elő az a gyakori eset, hogy tűzvésznel a fél falu pár óra alatt martaléka lesz a lángnak.

Kiváló tisztelettel

Kont Manó

alagcső- és gőztéglagyára, Beregszász.

Szatmáron REITER MÓRITZ kizárólagos képviselővel bír, cserép állandóan raktáron van nála és szívesen szolgál mindennemű felvilágosítással is.

Első osztályu fali géptégla nagyobbára nyersfalazatnak is használható !!

100.000.000 koro-
nát

szándékozunk Magyarorszá-
gon készpénzben elhelyezni.

RÓTH BANKHAZ

BUDAPEST.

Központ: VI. ker., M. kir. Operaház
palotájában.

Folyósítunk:

Törlesztéses kölcsönöket földbir-
tokra és bérházakra 10—75 éves
törlesztésre 3⁰/₁₀, 3¹/₂⁰/₁₀, 4⁰/₁₀, 4¹/₂⁰/₁₀-os
kamatra készpénzben.

Jelzálog kölcsönöket II-od és
III-ad helyi betáblázásra 5—15 évre
5⁰/₁₀-al, esetleg 5¹/₂⁰/₁₀-al.

Személy és tárcza váltóhitelt
iparosok és kereskedők részére,
valamint minden hitelképes egyén-
nek 2¹/₂—10 évi időtartamra.

Tisztviselői kölcsönöket állami,
törvényhatósági, községi tisztvi-
selőknek és katonatiszteknek fize-
tési előjegyzésre, kezes és élet-
biztosítás nélkül. Ugyanezeknek
nyugdíjra is. Értékpapírokra, vi-
deki **pénzintézetek** és vállalatok
részvényeire értékük 95⁰/₁₀₀-áig
kölcsönt nyújtunk a Magyar-Oszt-
rák Bank kamattába mellett.

Konvertálunk bármely belföldi
pénzintézet által nyújtott jelzálo-
gos törlesztéses személy- és váltó-
kölcsönt. Miudennemű bel- és kül-
földi értékpapírt napi árfolyamon
veszünk és eladunk.

Megbízásokat a budapesti és kül-
földi tőzsdéken lelkiismeretesen
és pontosan teljesítünk, minden-
kor föltétlen eredménnyel.

Pénzügyi szakba vágó **minden reá-
lis ügyletet**, a legnagyobb pénz-
csoportoknál levő összeköttetése-
inknél fogva legelőnyösebben bo-
nyolítjuk le.

Díjtalanul nyújtunk bárkinek
szakszerű **felvilágosítást**. (Vá-
laszbélyeg mindenkor mellék-
lendő.)

Bankhelyiségeink Budapesten:

**Ó-utca 15. sz. és Lázár-utca
16. sz. alatt vannak.**

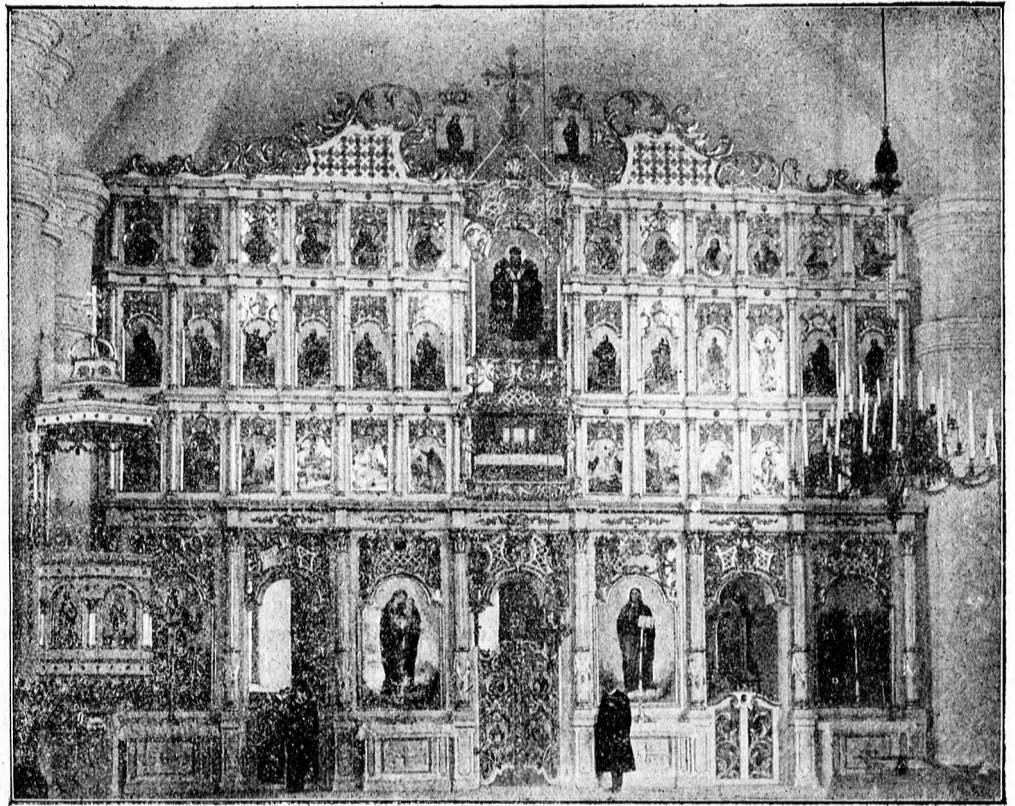

SZABÓ SÁNDOR, SZATMÁR

SZOBRÁSZ, ARANYOZÓ ÉS OLTÁRÉPÍTŐ, BÁTHORY-UTCZA 18. SZÁM.

Elvállalom új oltárok, szószékek, szent sírok, szent szobrok készítését kőből, fából vagy imitációból. Régi munkák felújítását mérsékelt árak mellett készítik. Új oltárképeket hírneves festőművészek közreműködésével állítom elő. Műtermemben kész templom- és szobadíszek vannak raktáron. Továbbá e helyen is felhívom a főtisztelendő urak szíves figyelmét a műtermemben készletben levő stáció-dombormű képek megtekintésére. Költségvetéssel, rajzokkal díjmentesen szolgálok. Az aranyozás tiszta Katalin arannyal történik. Az ügy könnyebb elintézése céljából saját költségemen utazom bárhova.

Teljesített munkáimról számos elismerő levél van birtokomban, úgy mint ft. Govrik János kerületi esperes, kőkényesdi rk. plébános urtól, ft. Ekkel Lajos rk. lelkész urtól, ft. Damjanovich Viktor gk. esperes-lelkész urtól, ft. Köncs László rk. lelkész urtól, ft. Unger Lajos rk. lelkész urtól és ft. Damjanovich Sivadár gk. lelkész urtól, melyeknek szövegét helyszíne miatt nem ismertethetem.

21j üzlet! 21j üzlet!

20⁰/₁₀₀-ot

megtakarít, ha az ujonnan megnyílt

Steinmetz Baruch Fiai

rőfös és divatáru kereskedők

SZATMÁR, Kazinczy-utca 4. szám alatti

üzletében vásárol, ahol minden e szakba
vágó cikkek, meglepő olcsó árakban
.. .. . árusítatnak.

Szíves meggyőződést és pártfogást kér tisztelettel

**STEINMETZ BARUCH FIAI SZATMÁR,
Kazinczy-utca 4. szám.**